

פרק כל הפסולין

מתניתין

כל האנשים הפסולין לעבודות הקרבן, ששחטו את הזבח, שחיתתן כשירה, לפי שהשחיטה כשירה אפילו בזרים,¹ ובנשים,² ובעבדים, ובטמאים.³

ולא רק בקדשים קלים כשירה שחיתתם של הפסולים לעבודה, אלא אפילו בקדשי קדשים. ובלבד שלא יהיו טמאים נוגעים בכשר הזבח בעת השחיטה, כדי שלא

ב-לא במשנה הראשונה של הפרק מתבאר שבכל ארבעת עבודות הדם [שחיטה, קבלה, הולכה, וזריקה] שנעשו בפסלות או שנעשו על ידי אנשים הפסולים לעבודה, יש לפעמים צד של כשרות, ולפעמים יש אפשרות של תיקון.

החלק הראשון של המשנה עוסק בעבודת השחיטה, שיש בה צד של כשרות באנשים הפסולים לעבודה:

2. כתבו התוס' בחולין [ב ב], שהחידוש בכך שנשים כשרות לשחיטה, הוא משום שבשאר עבודות הן פסולות, אפילו אם הן כהנות. וכתב המנחת אברהם, שמבואר בדברי התוס', שפסול נשים כהנות לעבודה אינו מטעם פסול זר, כי אם כל פסולין הוא מצד זרות, הרי אין חידוש בנשים שכשרות לשחיטה יותר מזרים, אלא בהכרח, הוא פסול מיוחד בנשים, והוא נלמד ממיעוט, שאמרה תורה "בני אהרן" ולא בנות אהרן, וכמבואר בקידושין [לן]. ולזה חידשה המשנה, שבכל זאת, לעבודת השחיטה הן כשרות. אולם הרמב"ם [הלכות ביאת מקדש, ט ה] כתב: זר שעבד במקדש חייב מיתה. ואי זהו זר? כל שאינו מזרע אהרן הזכרים, שנאמר "בני אהרן", ולא בנות אהרן. ומבואר בדבריו, שכל מי שאינו מזרע אהרן הזכרים, הרי הוא כזר, ולפיו פסול נשים לעבודה [חוץ משחיטה] הוא מדין זר.

3. לגבי השחיטה ששוחט אדם טמא, מדובר בה באופן שאינו מטמא את הקרבן ופוסלו בכך. והיינו, שהמשנה מדברת בשוחט שנטמא בשרץ,

1. כתב רש"י לקמן [קג א], שלפי השיטה הסוברת שעולה הבאה ממותר אשם דינה כנדבת יחיד, הרי הבעלים עצמו מביאה, והוא סומך עליה, ושוחטה. וכתב שם השפת אמת, שמשמע מלשון רש"י, שבעל הקרבן זוכה לשחוט קרבנו. וכן מסתבר, כי מאחר ושחיטה כשירה בזר, הרי שמצווה בו יותר מבשלוחו.

ובשער המלך [הלכות ביאת מקדש, ו י] דייק מדברי רש"י ביבמות [לג ב], על דברי הגמרא האומרת, זר ששימש בעבודה במקדש בשבת חייב הן משום זרות, והן משום שבת. ושואלת הגמרא, אם מדובר בזר ששחט בשבת, מדוע חייב, הרי שחיטה כשירה בזר? וביאר רש"י, כיון ששחיטה כשירה בזר אין כאן משום זרות. ומשמע מדבריו, שכל הקושיה היא רק על חיובו מדין זרות, אבל משום שבת יש לחייבו, אף על פי שזר כשר לשחוט קרבן. וביאר בית הלוי [חלק ב סימן ט], כיון שאין הזר מצווה על העבודה במקדש, הרי לגביו לא ניתנה שבת להידחות אפילו בשחיטה של קרבן שהוא כשר בה, אלא רק הכהן המצווה בעבודת המקדש דוחה שחיתתו את השבת.